

Geachte leden van de bestuursraad en het interfacultair overleg,

Bij dezen doen de studentenraden van de Faculteit Economie en Bedrijfskunde (FSR FEB), de Faculteit der Geesteswetenschappen (FSR FGw), de Faculteit der Maatschappij- en Gedragwetenschappen (FSR FMG), de Faculteit der Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica (FSR FNWI) en de opleidingscommissie van de Interfacultaire Lerarenopleiding (OC ILO) u een ongevraagd advies toekomen omtrent het leraarschap. Voornoemde organen zijn bijeengekomen voor overleg in de ILO-klankbordgroep.

Reden voor dit ongevraagd advies is tweeledig. Allereerst vinden de organen goed opgeleide docenten in het voortgezet onderwijs van groot belang. Degelijke docenten zorgen namelijk voor een goede vooropleiding voor de studenten die naar de universiteit gaan, bovendien is er nu sprake van een groeiend lerarentekort, des te meer reden om hier aandacht aan te besteden.¹ Eén van de oorzaken van dit tekort zou de steeds lagere status kunnen zijn die het leraarschap geniet. Ten tweede is dit ongevraagd advies geschreven als reactie op een vraag van de opleidingsdirecteur van de ILO, Jacobijn Olthoff: “Hoe is het beeld op de faculteiten over het leraarschap en de lerarenopleiding?”.² Een tweede vraag van haar was welke afwegingen studenten maken om wel of niet de ILO te volgen. Elk van de raden heeft deze vragen geïnventariseerd onder de eigen studentenpopulatie. Zij zijn nagegaan wat het beeld is van docenten in het voortgezet onderwijs, onder alfa-, bèta- en gammastudenten³.

De FSR FEB heeft aangegeven dat het leraarschap weinig genoemd wordt als beroepsperspectief. Veel economen gaan bijvoorbeeld eerst het werkveld in als econoom om later een carrière als leerkracht te starten.

Op de FGw is een enquête uitgezet onder alle studieverenigingen en opleidingscommissies. Uit het antwoord van vier opleidingscommissies en zes studieverenigingen bleek dat er in het algemeen animo is voor de ILO. Redenen om de ILO te volgen, is dat studenten het leraarschap belangrijk vinden voor de toekomst van de maatschappij, dat studenten de baanzekerheid van de baan belangrijk vinden en dat studenten het fijn lijkt om veel vakantie te hebben.⁴ De lage status van het leraarschap en het gebrek aan diepgang in het vakgebied in vergelijking met een baan als onderzoeker zijn redenen om geen leraar te willen worden. Andere redenen zijn de grote werkdruk en het hebben van een voorbeeldfunctie, ook buiten de klas. Dat maakt het leraarschap minder aantrekkelijk voor studenten. Daarom zou benadrukt moeten worden dat leraren een goed toekomstperspectief hebben en er zou betere voorlichting moeten zijn over de daadwerkelijke werkdruk. Ook zou het benadrukt moeten worden dat de student voor een opleiding bij de ILO in sommige gevallen financiële

¹ Zie bijvoorbeeld: <https://www.nrc.nl/nieuws/2017/11/30/lerarentekort-urgenter-dan-ooit-a1583070>

² Notulen ILO-klankbordgroep 09 oktober 2017, p. 2.

³ De OC ILO heeft aangegeven de algemene strekking van onderstaande te onderschrijven.

⁴ De OC van de ILO heeft aangegeven dat dit op een misconceptie berust.

compensatie kan aanvragen. Laagdrempelige oriëntatie is belangrijk, want het biedt studenten de mogelijkheid om te ontdekken of leraarschap bij ze past. Dit kan in de vorm van een equivalent van het proefstuderen of meelopen worden gerealiseerd.

Vanuit de FMG is men wisselend op de hoogte van de ILO. Wel kan vastgesteld worden dat de ILO beperkt genoemd wordt als beroepsperspectief, onder andere bij Planologie en Sociale Geografie, Algemene Sociale Wetenschappen en Politicologie. Bij Sociologie lijkt het in mindere mate het geval dat de ILO genoemd wordt als beroepsperspectief. De FSR FMG heeft de indruk gekregen dat studenten over het algemeen enthousiast zijn over deze mogelijkheid. Het viel de FSR FMG op dat het leraarschap lager wordt gewaardeerd dan een baan in het onderzoek.

Ook bij de FNWI is sprake van een imago probleem: studenten en staf kennen meer status toe aan het beroep van onderzoeker dan van leraar. Daarnaast zijn de studenten zich ervan bewust dat men minder verdient als leerkracht dan in een ander bèta-georiënteerd werkveld. Bovendien speelt het bedrijfsleven een grote rol in de oriëntatie op het werkveld, al dan niet door de rol van studieverenigingen hierbij. Dit zorgt ervoor dat een baan in het onderwijs een alternatief is dat minder aandacht krijgt. De initiatieven die het lerarenberoep benadrukken, lijken daarmee niet het gewenste effect te hebben.

Concluderend:

Uiteraard zijn er verschillen tussen de faculteiten maar ook overeenkomsten. Uit de meeste reacties van de faculteiten blijkt dat het leraarschap een lage status geniet. Beroepen met weinig aanzien blijken onaantrekkelijk te zijn.⁵ Het tekort aan docenten is tegelijkertijd ook nijpend en daarom willen wij u het volgende adviseren:

- 1) Creëer bewustwording over de mogelijkheid van het leraarschap door het als beroepsmogelijkheid aan te kaarten op mastervoorlichtingsdagen. Ook adviseren wij om laagdrempelige voorlichting te faciliteren, zoals een equivalent van het proefstuderen of meelopen.
- 2) Denk na over de vraag of de arbeidsoriëntatiemiddag voor bijna-afgestudeerden ook interessant zou zijn voor (en dus geadverteerd moet worden onder) studenten die nog niet voor de minor Educatie of de educatieve master gekozen hebben⁶.
- 3) Benoem bij activiteiten gericht op loopbaanoriëntatie niet alleen de loopbaan van de onderzoeker, maar ook dat van een leraar aan een middelbare school, bijvoorbeeld door leraren uit te nodigen op carrière-evenementen.
- 4) Betrek de ILO bij loopbaanoriëntatie op faculteiten. Dat gebeurt al bij *tekortvakken* maar zou meer structureel kunnen gebeuren.⁷

⁵ Cörvers, F., Mommers, A., Van der Ploeg, S., & Sapulete, S. (2017). Status en imago van de leraar in de 21ste eeuw. *Research Centre for Education and the Labor Market*.

⁶ De OC van de ILO vult aan dat de educatieve minor als kenmerk heeft dat het behalen ervan een stap naar het onderwijs later in een carrière vergemakkelijkt.

- 5) Benadruk de positieve kanten van het leraarschap, zoals het leveren van een bijdrage aan de maatschappij. Ook kan worden benadrukt dat men als leraar meewerkt aan de ontwikkeling van de jeugd en een grote baanzekerheid heeft.

Met vriendelijke groet,

Namens de FSR FEB,

Toma Cerniauskaite
Voorzitter FSR FEB

Namens de FSR FGw,

Emma Kat
Voorzitter FSR FGw

Namens de FSR FMG,

Geertje Hulzebos
Voorzitter FSR FMG

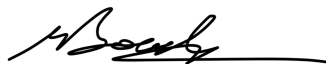
Namens de FSR FNWI,

Femke Mostert
Voorzitter FSR FNWI

Namens de OC ILO,

Mathijs Booden
Voorzitter OC ILO

⁷ De OC van de ILO geeft aan dat de ILO dit voorjaar start met een matchingtraject voor aankomend docenten. Dit traject heeft als doel ervoor te zorgen dat er minder uitval zal zijn gedurende de stage. Dit traject is bedoeld voor studenten die zich al aangemeld hebben voor de opleidingen. De focus ervan is aankomend docenten bewust maken van de carrièreperspectieven in het onderwijs. De OC ILO denkt dat als mensen weten van het bestaan van het traject, dat een extra reden zou kunnen zijn om voor de lerarenopleiding te kiezen.